



WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

PS-KNPS.431.6.50.2015.USZ

Wrocław, dnia 12 lutego 2016 r.

Pani
Maria Pelc
Kierownik
Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Żmigrodzie

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 2-4 grudnia 2015 r. na podstawie art. 22 pkt 8 oraz art.126 i art.127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 163, ze zm.), zwanej dalej „ustawą” oraz § 5 Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 61, poz. 543, ze zm.), zespół kontrolny w składzie:

- 1) Urszula Szczebłowska – starszy inspektor wojewódzki - przewodniczący zespołu,
 - 2) Helena Sławska – starszy inspektor wojewódzki - kontroler,
- z Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadził kontrolę kompleksową w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Żmigrodzie, pl. Wojska Polskiego 5, 55-140 Żmigród.

Zakres kontroli obejmował zgodność zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą oraz realizację: zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym - art. 17 ust. 1 ustawy, zadań własnych gminy - art. 17 ust. 2 ustawy, zadań zleconych z zakresu administracji rządowej określonych w art. 18 ust. 1 ustawy, a także zadań wynikających z art. 110 ustawy. Kontrolą objęto okres od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 2 grudnia 2015 r.

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o zatwierdzony w dniu 23 czerwca 2015 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego plan kontroli na II półrocze 2015 r.

W okresie objętym kontrolą jednostką kierowała Pani Maria Pelc zatrudniona na stanowisku Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żmigrodzie od dnia 1 lipca 1993 r. Pani Maria Pelc jest odpowiedzialna za wykonywanie zadań w zakresie kontrolowanych zagadnień.

Podpisany w dniu 25 stycznia 2016 r. protokół kontroli, do którego nie wniesiono zastrzeżeń, zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz udzielone wyjaśnienia.

Wojewoda Dolnośląski ocenił pozytywnie z nieprawidłowościami działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żmigrodzie w zakresie zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą oraz realizacji zadań wynikających z cytowanej ustawy.

Z ustaleń wynika, że Gmina realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 3, 4, 5, 10, 11, 14, 15, 16, 16a, 17, 18, 19 i 20 ustawy. Natomiast zadania z art. 17 ust. 1 pkt 6, 7, 8, 9, 12, ustawy nie były realizowane, bowiem w okresie objętym kontrolą nie informowano o potrzebach w tym zakresie.

Ponadto stwierdzono, że Gmina realizuje zadania własne wynikające z art. 17 ust. 2, pkt 1, 4 i 5 ustawy. Zadanie z art. 17 ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy nie było realizowane, gdyż w okresie objętym kontrolą nie zgłaszano takich potrzeb.

Organ kontrolny ustalił, że Gmina realizuje zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 5, 6 i 9 ustawy. Pozostałe zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 3, 4, 7, 8 ustawy nie były wykonywane, bowiem nie ubiegano się o pomoc w tym zakresie.

Ośrodek w ramach zadania z art. 110 ust. 4 ustawy koordynuje realizację strategii, o której mowa w art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy. Kierownik nie wytaczał powództwa o roszczenia alimentacyjne na rzecz mieszkańców Gminy (art. 110 ust. 5 ustawy) i nie kierował wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami, gdyż nie były zgłaszane takie potrzeby (art. 110 ust. 6 ustawy). Kierownik GOPS składa Radzie Gminy coroczne sprawozdania z działalności Ośrodka (art. 110 ust. 9 ustawy) oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

W trakcie kontroli stwierdzono, że szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze w okresie objętym kontrolą regulowała Uchwała Rady Miejskiej w Żmigrodzie Nr 0007.XII.94.2011 z dnia 3 listopada 2011 r., w sprawie szczegółowych zasad przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych przysługujących na podstawie przepisów o ochronie zdrowia psychicznego oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania.

W powyższej uchwale nie został wskazany koszt 1 godziny usług opiekuńczych. Zgodnie z art. 50 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej rada gminy określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania. Wskazać, zatem należy, że przytoczony przepis ustawy o pomocy społecznej stanowi, że to właśnie rada gminy jest organem właściwym do określenia kosztu 1 godziny usługi opiekuńczej, a nie wójt/burmistrz/prezydent danej gminy. Kierownik Ośrodka wyjaśnił, że „(...) obecnie trwają prace nad zmianą powyższej uchwały w sprawie usług opiekuńczych związane z ustaleniem w treści uchwały kwotowo kosztu jednej godziny usług opiekuńczych”.

Na sformułowanie oceny wpływ miały następujące nieprawidłowości:

- 1) Przyznawanie pomocy w formie schronienia z datą wcześniejszą niż faktyczna data złożenia wniosku przez stronę.

Sytuacja dotyczy 2 następujących spraw (5 decyzji):

- nr 1 (P.S.) decyzją Nr GOPS.8121.C.88.2015 z dnia 5.02.2015r. na wniosek z dnia 9.01.2015r. przyznano pomoc od 1.01.2015r., decyzją Nr GOPS.8121.C.88.1.2015 z dnia 11.05.2015r. na wniosek z dnia 11.04.2015r. przyznano pomoc od 1.04.2015r., decyzją Nr GOPS.8121.C.88.3.2015 z dnia 25.11.2015r. na wniosek z dnia 21.10.2015r. przyznano pomoc od 29.09.2015r.;

- nr 2 (Z.G.) decyzją Nr GOPS 8121.C.121.2015 z dnia 24.02.2015r. na wniosek z dnia 12.02.2015r. przyznano pomoc od 1.01.2015r., decyzją Nr GOPS 8121.C.88.1.2015 z dnia 1.06.2015r. na wniosek z dnia 25.05.2015r. przyznano pomoc od 1.05.2015r.

Z akt spraw nie wynikało, że schronienie za ten okres zostało przyznane z urzędu. Przyznanie pomocy w tej formie od daty wcześniejszej niż faktyczna data złożenia wniosku przez stronę powinno mieć uzasadnienie w udzieleniu pomocy w postaci schronienia z urzędu – zgodnie z art. 102 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej. W aktach nie udokumentowano pisemnie faktu przyznania pomocy w formie schronienia za okres poprzedzający złożenie wniosku o przyznanie pomocy, zgodnie z obowiązującą na podstawie art. 14 k.p.a. zasadą pisemności postępowania administracyjnego. W wymienionych sprawach trudno również ustalić datę wszczęcia postępowania z urzędu, za którą uważa się dzień pierwszej czynności urzędowej podjętej przez uprawniony podmiot, o której zawiadomiono stronę. Nie stanowią, bowiem wszczęcia postępowania czynności wewnętrzne, które są podejmowane w celu wstępnego ustalenia stanu sprawy i oceny zasadności wszczęcia postępowania.

2) Nieprawidłowe doręczanie decyzji administracyjnych dotyczących przyznania pomocy w formie schronienia oraz ustalających odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej.

Decyzje w powyższych sprawach wysyłane były listem zwykłym bez zwrotnego potwierdzenia odbioru. Zgodnie z art. 39 k.p.a. organ administracji publicznej doręcza pisma za pokwitowaniem przez pocztę, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy.

3) W decyzji przyznającej zasiłek okresowy, w przypadku, kiedy zasiłek okresowy finansowany był ze środków pochodzących z budżetu państwa, jak i ze środków budżetu gminy, brakowało informacji, jakie są to odpowiednio kwoty.

Powyższą nieprawidłowość stwierdzono w decyzji nr GOPS.8123.O.23.2014 z dnia 14.01.2014 r. (sprawa nr 1 M.M.).

Z art. 147 ust. 7 ustawy o pomocy społecznej wynika, że gminy otrzymują dotację na pokrycie wydatków na zasiłki okresowe w części określonej w art. 38 ust. 3 tj. w przypadku osoby samotnie gospodarującej w kwocie nie niższej niż 50% różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej, a dochodem tej osoby lub w przypadku rodziny w kwocie nie niższej niż 50% różnicy między kryterium dochodowym rodziny, a dochodem tej rodziny. Jeżeli zasiłek okresowy zostaje przyznany zarówno ze środków pochodzących z budżetu państwa, jak i ze środków własnych gminy to zgodnie z art. 107 § 1 k.p.a. w decyzjach należy wskazywać, jakie są to odpowiednio kwoty.

4) Brak nadania decyzjom przyznającym pomoc w formie usług opiekuńczych rygoru natychmiastowej wykonalności, mimo ich realizacji przed uprawomocnieniem się.

We wszystkich sprawdzonych decyzjach przyznających pomoc w powyższej formie w podstawie prawnej nie przywołano art. 108 k.p.a., nadającego decyzjom rygor natychmiastowej wykonalności mimo, że decyzje realizowane były przed ich uprawomocnieniem się.

Wydawane decyzje administracyjne w sprawach świadczeń z pomocy społecznej zgodnie z art. 130 § 1 k.p.a. powinny być realizowane po upływie terminu do wniesienia odwołania, a w sprawach, kiedy udzielenie pomocy jest niezbędne zwłaszcza ze względu na ochronę zdrowia lub życia ludzkiego, decyzjom powinno się nadawać rygor natychmiastowej wykonalności (art. 108 k.p.a.).

5) Nieprawidłowe ustalenie początku uprawnienia do zasiłku okresowego.

W sprawie nr 2 T.Z. decyzją nr GOPS.8123.O.179.2015 z dnia 18.11.2015 r. przyznano stronie pomoc w formie zasiłku okresowego w wysokości 317 zł na miesiąc listopada 2015 r.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że strona w dniu 12.11.2015 r. opuściła zakład karny, zatem winna otrzymać zasiłek okresowy od tego dnia tj. w kwocie 200,64 zł (317 zł: 30 dni x 19 dni).

Zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej osobie odbywającej karę pozbawienia wolności nie przysługuje prawo do świadczeń z pomocy społecznej. Natomiast art. 106 ust. 3 ustawy stanowi, że świadczenia pomocy społecznej przyznaje się i wypłaca za okres miesiąca kalendarzowego, w którym został złożony wniosek wraz z wymaganą dokumentacją. W przypadku, gdy uprawnienie do świadczenia nie obejmuje pełnego miesiąca, świadczenie przyznaje się za niepełny miesiąc, a kwotę świadczenia ustala się, dzieląc pełne kwoty przez liczbę dni kalendarzowych tego miesiąca i mnożąc przez liczbę dni objętych świadczeniem.

Mając na uwadze złożone w czasie kontroli wyjaśnienia oraz przedłożone dokumenty potwierdzające zwrot nadpłaconej kwoty (116,36 zł) na konto Ośrodka w dniu 3 grudnia 2015 r. odstępuje się od wydania zalecenia w tym zakresie.

W wyniku kontroli sformułowano następujące zalecenia:

1. Datę rozpoczęcia realizacji pomocy w formie świadczeń niepieniężnych ustalać z uwzględnieniem wniosku osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego albo innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego, a także pomocy przyznanej z urzędu. Pisemnie utrzymywać w aktach, w formie protokołu lub podpisanej przez stronę adnotacji, fakt realizowania pomocy za okres poprzedzający złożenie wniosku o przyznanie świadczeń.

Podstawa prawna: art. 102 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 163 ze zm.), art. 14 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 23).

Termin wykonania: na bieżąco.

2. Decyzje administracyjne doręczać za pokwitowaniem przez pocztę, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy.

Podstawa prawna: art. 39 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 23)

Termin wykonania: na bieżąco.

3. W przypadku przyznawania stronie zasiłku okresowego finansowanego zarówno ze środków pochodzących z budżetu państwa, jak i budżetu gminy w decyzjach administracyjnych wskazywać jaką część świadczenia stanowi dotacja celowa z budżetu państwa.

Podstawa prawna: art. 38 ust. 3 art. 147 ust. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 163 ze zm.), art. 107 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 23).

Termin realizacji: na bieżąco.

4. Decyzje administracyjne dotyczące świadczeń z pomocy społecznej realizować po upływie terminu do wniesienia odwołania. Natomiast w sprawach, kiedy udzielenie pomocy jest niezbędne zwłaszcza ze względu na ochronę zdrowia lub życia ludzkiego decyzjom nadawać rygor natychmiastowej wykonalności.

Podstawa prawna: art. 130 § 1, art. 108 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 23).

Termin wykonania: na bieżąco.

5. Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej przyznawać i wypłacać za okres miesiąca kalendarzowego, począwszy od miesiąca, w którym został złożony wniosek wraz z wymaganą dokumentacją. W przypadku braku uprawnień strony do świadczeń za cały miesiąc świadczenia z pomocy społecznej przyznawać za daną część miesiąca.

Podstawa prawna: art. 13 ust. 1, art. 106 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 163, ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 163, ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu.

W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tutejszego Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Do wiadomości:

1. Pan Robert Lewandowski
Burmistrz Żmigrodu
pl. Wojska Polskiego 2-3
55-140 Żmigrod
2. a/a

STARSZY INSPEKTOR WOJEWÓDZKI

102 Kierownik E. Z. Z.
Ewelina Zygmunt

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Dorota Grybowska
Z-CZ. DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej